

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН
ВЕРХНЕСИМЕТСКИЙ СЕЛЬСКИЙ
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

422055, Республика Татарстан, Сабинский район,
с.Верхний Симет, ул.Советская, 32
тел. (84362) 45-0-19

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ЮГАРЫ СИМЕТ АВЫЛ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

422055, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Югары Симет авылы, Совет урамы, 32 йорт
тел. (84362) 45-0-19

e-mail: Bsimsab@tatar.ru

03.03.2018 г.

№ 3

КАРАР

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы
Югары Симет авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир
контролен гамәлгә ашыру буенча административ
регламентны раслау турында/

Россия Федерациясе Жир кодексы, административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексы, «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» гы 2008 елның 26 декабрдәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасы территориясендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру тәртибе турында» гы 2015 елның 13 октябрдәге 83-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге башкарма комитетына аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге башкарма комитеты вәкаләтләр тапшыру турында» Югары Симет авыл жирлеге Советының 2015 елның 26 февралдәге 6 нче карары, Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан төзелгән " Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы башкарма комитетының жирле эһәмияттәге аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләрнең бер өлешен Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге башкарма комитетына тапшыру турында" гы 26.02.2015 елда төзелгән килешү нигезендә , Югары Симет авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру буенча административ регламентны расларга (кушымта итеп бирелә).
2. Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге башкарма комитетының 2016 елның 4 маенда кабул ителгән №16 "Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру буенча административ регламентны раслау турында" карарын гамәлдән чыккан дип исәпләргә.
3. Әлеге карарны "Интернет" мәгълүмати-телекоммуникацион челтәрәндә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлегенә рәсми сайтында <http://saby.tatarstan.ru/simet> адресы буенча бастырырга;
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Югары Симет авыл жирлегә башлыгы

И.Р. Әхмәдуллин

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Югары Симет
авыл жирлеге Советының
03.03.2018 ел №3 карары
белән расланган

**Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет
авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруның
административ регламенты**

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Әлеге Административ регламент (алга таба – Регламент) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру буенча муниципаль функцияне үтәгәндә административ процедураларның һәм административ гамәлләрнең вакытын һәм эзлеклелеген билгели (алга таба - муниципаль функция, муниципаль контроль).

Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге жирле үзидарә органнары Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге чикләрендә урнашкан жир мөнәсәбәтләре объектларына карата муниципаль жир контролен гамәлгә ашыра.

1.2. Муниципаль функция Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге Башкарма комитетының (алга таба – муниципаль контроль органы) вазыйфай затлары тарафыннан Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге башлыгы боерыгы нигезендә тикшерү үткәрергә (алга таба – вазыйфай затлар) вәкаләтле затлар тарафыннан башкарыла. Муниципаль функцияне үтәгәндә вазыйфай затлар прокуратура органнары, эксперт оешмалары, дәүләт хакимияте органнары, муниципаль контроль органнары, юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр белән хезмәттәшлек итәләр.

1.3. Муниципаль функция тубәндә күрсәтелгән документлар нигезендә гамәлгә ашырыла:

-Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 2001 елның 30 декабрәндәге 195-ФЗ номерлы кодексы;

-«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы;

-«Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрәндәге 294-ФЗ номерлы Федераль законы (алга таба – 294-ФЗ номерлы федераль закон);

-Россия Федерациясе Жир кодексы;

-Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "Дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары һәм муниципаль контроль органнары тарафыннан юридик затларга һәм индивидуаль эшкуарларга планлы тикшерүләр үткәрүнең еллык планнарын әзерләү Кагыйдәләрен раслау турында" гы 2010 елның 30 июнендәге 489 номерлы карары (алга таба - РФ № 489 карары)

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "Дәүләт жир күзәтчелеген гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органнарының муниципаль жир контролен гамәлгә ашыручы органнар белән үзара хезмәттәшлеге кагыйдәләрен раслау турында" гы 2014 елның 26 декабрәндәге 1515 номерлы карары;

- "дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында "Федераль закон

нигезлэмэләрен гамәлгә ашыру хакында" 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы (алга таба - Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 141 номерлы боерыгы);

-«Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында " гы 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы;

-Татарстан Республикасы Жир кодексы;

- Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы

Югары Симет авыл жирлеге Советының 2015 нче елның 2 нче февралендә кабул ителгән 6 нчы номерлы «Муниципаль районның жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләренә хәл итү вәкаләтләренә бер өлешен тапшыру турында " карары;

- Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы башкарма комитетының аерым жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү буенча вәкаләтләренә бер өлешен Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге башкарма комитетына тапшыру турында" гы 26.02.2015 елда төзелгән килешү.

1.4.Муниципаль контроль хужалык һәм башка эшчәнлек объектларында, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә гамәлгә ашырыла.

Жирле үзидарә органнарының муниципаль жир контроле астында дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан жир мөнәсәбәтләре объектларына карата Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары таләпләрен үтәүне контрольдә тоту эшчәнлегә каралган.

1.5.Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда вазыйфаи затларның хокуклары һәм бурычлары.

1.5.1. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә түбәндәгеләргә хокуклы:

-мәжбүри таләпләренә үтәлешен тикшерү өчен кирәкле мәгълүматны һәм документларны дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик затлардан, шәхси эшмәкәрләр һәм гражданнардан дәлилле язма мөрәжәгатьләр нигезендә соратып алырга;

- мәжбүри таләпләренә үтәлешен тикшерү өчен кирәкле мәгълүматны һәм документларны планлы тикшерү үткәргәндә дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының, юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләрнең, гражданнарның үз эшчәнлекләрен башкара торган жир мөнәсәбәтләре объектларын карап чыгарга;

- тикшерүләр уздырганда фото һәм видеога төшерү кулланьрга;

-үткәрелгән тикшерүләр нәтижеләре буенча ике нөсхәдә билгеләнгән форма буенча төзелгән тикшерү актлары (Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгы 141 нче боерыгы) белән житәкчеләренә, дәүләт хакимияте органы вазыйфаи затларын яки аларның вәкаләтле вәкилләрен, жирле үзидарә органнарын, юридик затларны, шәхси эшмәкәрне, гражданнарны таныштырырга тиеш;

-муниципаль жир контролен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан гамәлгә ашырыла торган эшчәнлекнең яки хезмәтләренә мәжбүри таләпләргә туры килүен баяләү өчен чаралар үткәругә һәм күрсәтелгән таләпләренә үтәлешен анализлауга, эшчәнлекнең тиешле өлкәләрендә муниципаль контрольнең нәтижеләлегенә мониторинг үткәругә, үткәрелә торган тикшерүләр һәм алар турында кирәкле хисапларның нәтижеләрен исәпкә алу буенча экспертларны, эксперт оешмаларын жәлеп итәргә.

Өлеге пунктта күрсәтелгән максатлар өчен жәлеп ителә торган экспертлар булып, аерым белемнәре, фән, техника, хужалык эшчәнлегә өлкәсендә тәжрибәләре булган һәм муниципаль контроль органнары тарафыннан контроль чараларын үткәругә жәлеп итү максатларында Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән шәхси эшмәкәрләр булмаган гражданнар тора.

Әлеге пунктта күрсәтелгән максатлар өчен жәлеп ителә торган эксперт оешмалары булып милли аккредитация системасында аккредитация турында Россия Федерациясе законнары нигезендә аккредитацияләнгән һәм контроль чараларын үткәргүгә муниципаль контроль органнары жәлеп ителә торган юридик затлар тора. Эксперт оешмаларына милли аккредитация системасында аккредитация турында Россия Федерациясе законнары нигезендә аккредитацияләнгән һәм контроль чараларын үткәргүгә муниципаль контроль органнары тарафыннан жәлеп ителгән шәхси эшмәкәрләр тиңләштерелә.

1.5.2. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар тикшерү уздырганда түбәндәгеләргә бурычлы:

1) муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне һәм муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулысынча үтәргә;

2) Россия Федерациясе законнары нигезендә тикшерү үткәрелә торган юридик затның, шәхси эшмәкәрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен сакларга;

3) Тикшерү Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлегә башлыгының тикшерү үткәрү билгеләнүе турында күрсәтмәсе нигезендә башкарыла;

4) тикшерү хезмәт бурычларын үтәгән вакытта гына үткәрелә, күчмә тикшерү Югары Симет авыл жирлегә башлыгы боерыгы күчәрмәсен, яки «дәүләт контролен (күзәтчеләген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәгә 294-ФЗ номерлы Федераль законның 10 статьясындагы 5 өлешендә каралган очракта тикшерү үткәрүне килештерү хакында документ булганда гына үткәрелә;

5) житәкчегә, башка вазыйфаи затка яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәргә, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү уздырганда катнашырга һәм тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирергә;

6) тикшерү уздырганда катнашучы житәкчегә, башка вазыйфаи затка яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәргә, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү предметына кагылышлы мәгълүматны һәм документларны тапшырырга;

7) житәкченә, башка вазыйфаи затны яисә юридик затның вәкаләтле вәкилен, шәхси эшмәкәрне, аның вәкаләтле вәкилен тикшерү нәтижеләре белән таныштырырга;

7.1) житәкченә, башка вазыйфаи затны яисә юридик зат вәкаләтле вәкилен, шәхси эшмәкәрне, аның вәкаләтле вәкилен ведомствоара мәгълүмат хезмәттәшлегә кысаларында алынган документлар һәм (яки) мәгълүмат белән таныштырырга;

8) ачыкланган бозулар фактлары буенча кабул ителә торган чараларны билгеләгәндә, әлеге чаралар кешеләрнең гомеренә, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре), Россия Федерациясе Музей фонды составына кертелгән музей предметлары һәм музей коллекцияләре, аеруча кыйммәтле, шул исәптән уникаль, документларына, Россия Федерациясе Архив фондының уникаль, документларына, аеруча тарихи, фәнни, мәдәни әһәмияте булган документларына □, шулай ук гражданның, шул исәптән шәхси эшкуарларның, юридик затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен нигезсез чикләүгә юл куймаска тиеш;

9) юридик затлар, шәхси эшкуарлар тарафыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять биргәндә үз гамәлләренең нигезле булуын расларга;

10) әлеге Федераль законда билгеләнгән тикшерүне үткәрү вакытын үтәргә;

11) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән Россия Федерациясе законнары белән каралмаган документлар һәм башка мәгълүматлар таләп итмәскә;

12) житәкче, башка вазыйфай зат яисә юридик зат вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле үтенече буенча күчмә тикшерү үткәрү алдыннан аларны административ регламент нигезләмәләре (булган очракта) белән таныштыру;

13) юридик зат, шәхси эшмәкәрдә тикшерү исәбен алу журналы булган очракта, тикшерү турында язма кертергә

1.5.3. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар хокуклы түгел:

1) эгәр мондый таләпләр муниципаль контроль органы вәкаләтләренә кермәгән очракта, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрнең һәм муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен тикшерергә;

1.1) СССР һәм РСФСР башкарма хакимияте органнарының норматив хокукый актларында билгеләнгән һәм Россия Федерациясе законнарына туры килми торган таләпләрнең үтәлешен тикшерергә;

1.2) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылмаган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрнең һәм мәжбүри таләпләрнең үтәлешен тикшерергә;

2) 2008 елның 26 декабрдәге Федераль законның 10 статьясындагы 2 өлешенә 2 пунктының «б» пунктчасында каралган нигез буенча мондый тикшерү уздыру очрагынан тыш, житәкче, башка вазыйфай зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле булмаганда планлы яисә планнан тыш күчмә тикшерүне гамәлгә ашырырга. «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» 294-ФЗ номерлы Федераль закон, шулай ук жир кишәрлекләре милекчеләренә, жирдән файдаланучыларның, жир биләүчеләрнең һәм жир кишәрлекләрен арендауучыларның тиешле белдерү очрагында жир законнары таләпләрен үтәүне тикшерү;

3) тикшерү объектлары булып тормасалар яки тикшерү предметы булып саналмаса, документлар, мәгълүмат, продукция үрнәкләре тапшыруны, әйләнә-тирә мохит объектларын һәм житештерү тирәлеге объектларын тикшереп торуну, шулай ук мондый документларның оригиналларын тартып алуны таләп итәргә;

4) күрсәтелгән үрнәкләрне, пробаларны билгеләнгән форма буенча сайлап алу турында беркетмәләрне рәсмиләштермичә һәм милли стандартларда билгеләнгән нормадан артып киткән күләмдә сайлап алу турында беркетмәләрне, үрнәкләрне, пробаларны һәм аларны тикшерү, сынаулар, үлчәү, техник регламентлар яисә аларның үз көченә кәргән көнгә кадәр гамәлдә булган башка норматив техник документлар һәм тикшеренүләр, сынаулар, сынаулар кагыйдәләре һәм методлары белән билгеләнгән күләмдә сайлап алырга.;

5) тикшерү уздыру нәтижәсендә алынган һәм дәүләт, коммерция, Хезмәт, закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итүче мәгълүматны, Россия Федерациясе законнарында каралган очрактардан тыш, таратырга;

6) тикшерүне уздыруның билгеләнгән срокларыннан артып китәргә;

7) юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә контроль чараларын үткәрү турында күрсәтмәләр яки тәкъдимнәр бирүне гамәлгә ашырырга;

8) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яисә жирле үзидарә органнары карамагында булган рәхсәт документларын да кертеп, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән исемлек документларын һәм (яки) мәгълүмат бирүне таләп итәргә.;

9) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән элек Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә тәкъдим ителгән мәгълүматны Дәүләт яки муниципаль мәгълүмат системаларында, реестрларда һәм регистрларда күрсәтүне таләп итәргә

1.6. Аларга карата муниципаль контроль буенча чаралар гамәлгә ашырыла торган затларның хокуклары һәм бурычлары.

1.6.1. Житәкче, башка вазыйфай зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле тикшерү уздырган вакытта хокуклы:

1) тикшерү уздырганда турыдан-туры катнашырга, тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирергә;

2) муниципаль контроль органынан, аларның вазыйфай затларыннан тикшерү предметына караган һәм әлеге Федераль закон белән каралган мәгълүматны алырга;

2.1) бу документлар һәм (яисә) мәгълүмат урнашкан башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына караган оешмалардан ведомствоара мәгълүмат хезмәттәшлеге кысаларында муниципаль контроль органнары тарафыннан алынган документлар һәм (яисә) мәгълүмат белән танышырга;

2.2) үз инициативасы буенча муниципаль контроль органына ведомствоара мәгълүмат хезмәттәшлеге кысаларында соратып алына торган документларны һәм (яки) мәгълүматны тапшырырга;

3) тикшерү нәтижәләре белән танышу һәм тикшерү актында тикшерү нәтижәләре, алар белән килешмәү, шулай ук муниципаль контроль органы вазыйфай затларының аерым гамәлләре белән танышу турында күрсәтергә;

4) муниципаль контроль органы вазыйфай затларының Россия Федерациясе законнары нигезендә тикшерү уздырганда юридик зат, шәхси эшмәкәр хокукларын бозуга китергән гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирергә;

5) Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилне яисә Татарстан Республикасында Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилне тикшерүдә катнашуга жәлеп итәргә.

1.6.2. Житәкче, башка вазыйфай зат яки юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле тикшерү уздырган вакытта бурычлы:

1) тикшерүне үткәргә вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан соратып алына торган документлар һәм материаллар, шулай ук тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча телдән һәм язма аңлатма бирергә;

2) вазыйфай затларны һәм экспертларны күчмә тикшерүдә катнашучы эксперт оешмалары вәкилләрен бинаны, төзелмәләрен, корылмаларны, бүлмәләрен, кулланыла торган юридик затлар, шәхси эшкуарлар, жайланмалар, транспорт чаралары һәм алар тарафыннан йөртелә торган йөкләр эшчәнлеген гамәлгә ашырганда юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан файдаланылучы территориягә барып тикшерү үткәрерлек итеп тикшерүне тәмин итәргә;

3) мәжбүри таләпләренә үтәү буенча чараларны оештыру һәм үткәрү өчен җаваплы вәкаләтле вәкилләрен катнашуын тәмин итү яисә катнашу.

1.7. Муниципаль функцияне башкару нәтижәләре тасвирламасы.

Планлы тикшерү нәтижәләре буенча муниципаль контроль органының тикшерү үткәрә торган вазыйфай затлары тарафыннан түбәндәге документлар төзелә:

юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан жир мөнәсәбәтләре объектларына карата ике нөсхәдә билгеләнгән форма буенча законнар үтәлешен тикшерү акты (тикшерү

актының типлаштырылган формасы Россия Икътисадый үсеш министрлығының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән билгеләнгән));

тикшерүләр исәбен алу журналында үткәрелгән тикшерү турында язылу (тикшерүләрне исәпкә алу журналының бертип формасы Россия Икътисадый үсеш министрлығының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән расланган).

Тикшерү барышында муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында жир законнары таләпләрен бозу ачыкланган очракта, аның өчен административ һәм башка җаваплылык каралган, тикшерү актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары күрсәтелгән актың күчermәсен дәүләт жир күзәтчелеге органына җибәрә.

Муниципаль функцияне үтәү өчен нигез булып гражданныр, шул исәптән юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан муниципаль функцияне үтәү нәтижеләре буенча мөрәҗәгать итүчегә «Россия Федерациясе гражданныр мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә җавап җибәрелә.

Муниципаль контроль органының вазыйфай затлары тарафыннан законнарда каралган вәкаләтләр чикләрендә мәҗбүри таләпләрне бозуны тикшергәндә ачыкланган очракта, ачыкланган бозуларны бетерүне, аларны кисәтү, гражданнырның тормышына, сәламәтлегенә зыян китерүне булдырмау, хайваннар, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә зыян китерүне, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү буенча чаралар күрә, шулай ук ачыкланган хокук бозуларга юл куйган затларны җаваплылыкка тарту чаралары да бар.

Тикшерү барышында тикшерелүче зат эшчәнлегенә гражданнырның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерүе, дәүләт иминлегенә, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүгә яисә мондый зыян китерүе ачыкланган очракта, муниципаль контроль органы Россия Федерациясе Административ хокук бозулар кодексының билгеләнгән тәртиптә тикшерелә торган зат эшчәнлеген вакытлыча тыюга, гражданныр тормышы, сәламәтлеге һәм әйләнә-тирә мохит өчен куркыныч тудыра торган продукцияне кире алуга, әйләнәштән гражданныр, шулай ук башка юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр өчен зыян китерү куркынычы булу һәм аны булдырмый калу ысуллары турында теләсә нинди үтемле юл белән мәгълүмат җиткерергә тиеш.

Тикшерү чаралары барышында ачыкланган очракта жинаять билгеләре турындагы мәсьәләне хәл итү өчен вәкаләтле органнарда законнары бозуга бәйле Материалларны җибәрү мәсьәләсе хәл ителә.

2. Муниципаль функцияне үтәү тәртибенә карата таләпләр.

2.1. Муниципаль функциянең үтәлеше турында мәгълүмат бирү тәртибе.

Өлеге Регламент Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлегенә рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация чөлтәрәндә урнаштырыла: <http://saby.tatarstan.ru/simet> шулай ук Югары Симет авылы, Совет урамы, 32 нче йорт адресы буенча урнашкан бинадагы информацийон стендта

Муниципаль контроль органының урнашу урыны: Югары Симет авылы, Совет урамы, 32 йорт

2.1.1. Муниципаль контроль органының белешмә телефоннары: 8843645019

Мөрәжәгатьләр жибәру өчен электрон адрес: Vsim.Sab@tatar.ru.

2.1.2. Муниципаль функцияне үтәү мәсьәләләре буенча документлар һәм мөрәжәгатьләр муниципаль контроль органына жибәру өчен почта адресы: 422055, ТР, Саба районы, Югары Симет авылы, Совет урамы, 32 йорт

2.1.3. Муниципаль жир контроле органының эш графигы: дүшәмбе-жомга 8.00 сәгатьтән 16.30 сәгәткә кадәр.

2.1.4. Муниципаль функцияне үтәү тәртибе турында мәгълүмат Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы вазыйфай затлар тарафыннан бирелә:

- турыдан-туры шәхси кабул итү кысаларында ;

- язма формада (әлеге Регламентның 2.1.3 пункттында күрсәтелгән реквизитлар буенча почта аша мөрәжәгать иткәндә);

- электрон почта аша: Vsim.Sab@tatar.ru

Муниципаль функцияне үтәү тәртибе турындагы мәгълүмат рәсми сайтта, мәгълүмат стендларында «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 21 апрелендәге 59-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гражданны кабул итү гамәлгә ашырыла торган муниципаль контроль органы биналарында урнаштырыла һәм яңартыла (әлеге Регламентка үзгәрешләр кертелгәндә).

2.2. Муниципаль контроль чараларын үткәргән өчен юридик затлардан һәм шәхси эшкуарлардан түләү алынмаса тиеш.

Муниципаль контроль чараларын үткәргән өчен юридик затлардан, шәхси эшкуарлардан түләү алынмый, шул исәптән тикшерүләр үткәргәзә жәлеп ителгән очракта эксперт һәм эксперт оешмалары хезмәтләре өчен дә.

2.3. Муниципаль функцияне үтәү вакыты.

2.3.1. Документар (планлы яки планнан тыш) һәм күчмә (планлы яки планнан тыш) тикшерүне үткәру срогы егерме эш көненнән артмаса тиеш.

2.3.2. Кече эшмәкәрлекнең бер субъектына карата планлы күчмә тикшерүләр үткәрунең гомуми вакыты кече предприятие өчен илле сәгатьтән артып китә һәм микропредприятиеләр өчен унбиш сәгатьтән дә артмаса тиеш.

2.3.3. Әлеге статьяның 2.3.2 пункттында күрсәтелгән тикшерү үткәру, ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында документлар һәм (яки) мәгълүмат алу зарур булган очракта тикшерү үткәру Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Югары Симет авыл жирлегә башлыгы тарафыннан ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлекне гамәлгә ашыру өчен кирәкле вакытка, әмма ун эш көненнән дә артмаган вакытка туктатылып торырга мөмкин. Тикшерү үткәруне кабат туктатып тору рөхсәт ителми.

Тикшерү үткәруне туктатып тору вакыты гамәлдә булган чорга муниципаль контроль органының территориядә, биналарда, корылмаларда, биналарда, кече эшмәкәрлек субъектының башка объектларында күрсәтелгән гамәлен тикшерү белән бәйлә гамәлләре туктатыла.

2.4. Тикшерүләр үткәру нигезләре.

2.4.1. Планлы тикшерүләр муниципаль контроль органы тарафыннан эшләнелә торган еллык тикшерүләр планы нигезендә үткәрулә.

Ел саен планлы тикшерүләр үткәру планы проектларын (алга таба - План) прокуратура органнарына жиберә.

План буенча тикшерү үткәру өчен нигез булып тора:

1) юридик затның, шәхси эшмәкәрнең дәүләт теркәвенә алынуына өч ел узу;
2) юридик затка, шәхси эшмәкәргә соңгы планлы тикшерү тәмамланганнан соң өч ел узу;

3) юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыра башлаган көннән соң өч ел узгач, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан тиешле өлкәдә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органына тапшырылган эшқуарлык эшчәнлегенә аерым төрләрән гамәлгә ашыра башлау турында хәбәрнамә белән, әлеге хәбәрнамә бирүне таләп итә торган эшләр башқару яисә хезмәтләр күрсәтү очрагында, эшқуарлык эшчәнлегенә аерым төрләрән гамәлгә ашыра башлау турында хәбәрнамә белән. 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә План түбәндәге мәгълүматларны үз эченә алырга тиеш:

- эшчәнлеге планлы тикшерүләргә, юридик затларның (аларның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашу урыннарына, шәхси эшмәкәрләрнең фамилияләре, исемнәре, атасының исеме (аларның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) яисә шәхси эшқуарларның яшәу урыннарына яисә аларның үз эшчәнлеген фактта гамәлгә ашыру урыннарына ия булырга тиеш;

- планлы тикшерүне үткәрунең максатын һәм нигезен;

- һәр планлы тикшерү үткәру датасы һәм сроклары;

Юридик затка, шәхси эшқуарга тикшерү үткәру турындагы боерык Россия Икътисадый үсеш Министрлығының 30.04.2009 ел, № 141 боерыгы белән расланган типик форма нигезендә рәсмиләштерелә.

2.4.2. Ел саен үткәрелә торган тикшерүләр планына үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары һәм муниципаль контроль органнары тарафыннан юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә планлы тикшерүләр үткәрунең еллык планнарын әзерләү Кагыйдәләрен раслау турында» 2010 елның 30 июнендәге 489 номерлы карары нормалары һәм таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.4.3. Планнан тыш тикшерү үткәру өчен нигез булып торалар:

1) юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында алдан бирелгән күрсәтмәнең үтәлү срогы чыккач;

2) гражданның, шул исәптән шәхси эшқуарларның, юридик затларның мөрәжәгатьләрен һәм гаризаларын муниципаль контроль органына, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан түбәндәге фактлар турында мәгълүматлар керү:

а) гражданның тормышына, сәламәтлегенә зыян килү, Россия Федерациясе халыкларының хайваннар, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерү, дәүләт иминлегенә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләргә янау;

б) гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүгә зыян китерү;

в) кулланучылар хокукларын бозу (хокуклары бозылган гражданнар мөрәжәгать иткән очракта).

Муниципаль контроль органына мөрәжәгать иткән затны билгеләргә мөмкинлек бирми торган мөрәжәгатьләр һәм гаризалар, шулай ук югарыда күрсәтелгән фактлар турында мәгълүмат тотмаган мөрәжәгатьләр һәм гаризалар планнан тыш тикшерү үткәргүгә нигез булып тора алмый.

Юридик затларны, индивидуаль эшкуарларны планнан тыш тикшерү элеге пунктның «а» һәм «б» пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча, мондый юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органы белән килештергәннән соң муниципаль контроль органы белән килештерелгәннән соң уздырыла.

Муниципаль контроль органын юридик затка, индивидуаль эшкуарга планнан тыш күчмә тикшерү үткәргү прокуратура органы белән килештерү турында гариза Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән расланган типовой форма нигезендә рәсмиләштерелә.

2.5. Турыдан-туры муниципаль контроль үткәргүне гамәлгә ашыручы вазыйфай затлар.

Муниципаль контроль органы вазыйфай затлары исемлеге 2.2 таблицасында китерелгән.

Таблица 2.2. Муниципаль контроль органы вазыйфай затлары исемлеге

Муниципаль контроль органы исеме	Муниципаль инспектор вазыйфасы исеме
Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге башлыгы	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге башлыгы
Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге башкарма комитеты	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе

2.6. 294-ФЗ номерлы Федераль законны бозган өчен юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең җаваплылыгы.

Ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында муниципаль контроль органы күрсәтмәләрен билгеләнгән срокта үтәмәүче һәм (яисә) үтәлмәгән тикшерүләр үткәргүгә нигезсез комачаулаучы юридик затлар, аларның житәкчеләре, башка вазыйфай затлар яисә юридик затларның вәкаләтле вәкилләре, шәхси эшмәкәрләр, аларның вәкаләтле вәкилләре Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплылыкка тартылалар.

2.7. Тикшерү барышында муниципаль контроль органының, аның вазыйфай затларының җаваплылыгы.

Тикшерү барышында муниципаль контроль органы, аның вазыйфай затлары, тиешле функцияләрен, хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәмәгән, хокукка каршы гамәлләр кылган (гамәл кылмау) очракта, Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы булалар.

Россия Федерациясе законнары бозылуда гаепле вазыйфай затларга карата күрелгән чаралар турында муниципаль контроль органы мондый чаралар кабул ителгәннән соң ун

көн эчендә юридик затка, шәхси эшмәкәргә, хокукларга һәм (яки) законлы мәнфәгатьләргә хокуклары бозылган язма рәвештә хәбәр итәргә тиеш.

3. Юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата кулланылучы мәжбүри таләпләр.

3.1 Муниципаль контроль үткәрелү вакытында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, гражданның карата күрсәтелүче мәжбүри таләпләр исемлеге:

- 1) Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданның тарафыннан жир участкаларынан файдалану һәм алардан куллану хокукларын туктатуны үтәү тәртибен саклау;
- 2) Жирләргә төрләр, рөхсәт ителгән файдалану буенча куллану;
- 3) Муниципаль милектә саналган жир участкаларына һәм дәүләт милек чикләнгән жир участкаларына төзелгән килешүләрнең һәм дәүләт теркәү хокукларының булуы;
- 4) Юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, гражданның жир участкаларын үзләштерүгә гамәлдәге закончылык билгеләгән вакыт аралыгында үтәү;
- 5) Жир участкаларына булган хокукларны тапшыру тәртибен үтәү;
- 6) Куллануда, арендада булган жирләргә тиешенчә кайтару;
- 7) Межалы һәм геодезик билгеләрнең булуы һәм сакланышы;
- 8) Жир өчен аренда түләүләрен вакытында кертү тәртибен саклау;
- 9) Закончылыкның башка таләпләрен үтәү.

4. Тикшерү үткәрү вакытында юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан күрсәтелгән документлар.

5.

4.1. Максатларга һәм тикшерүгә үткәрү бурычларына ирешү өчен муниципаль тикшерү вакытында дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданның түбәндәге документларны күрсәтергә тиеш:

- Гражданның шәхесен дәлилләүче документлар (гражданның һәм шәхси эшмәкәрләр өчен);
- Дәүләт хакимияте органының, жирле үзидарә органының, юридик затның, шәхси эшмәкәрнең, гражданның исемнән эш йөртүче затның вәкаләтләрен дәлилләүче документлар;
- Дәүләт контроле (надзори) органнары, муниципаль контроль органнары тарафыннан үткәрелүче тикшерүләр үчети журналы (булган очракта);

4.2. Муниципаль контроль органы тикшерүләр оештыру һәм үткәрү вакытында дәүләт органнарынан Россия Федерациягә хөкүмәт билгеләгән вакыт һәм тәртип буенча, ведомствоара мәгълүмати бәйләнеш кысаларында, Россия Федерациягә хөкүмәт билгеләгән исемлеккә кергән түбәндәге документларны һәм мәгълүматны түләүсез нигездә сорап ала, шул исәптән электрон формада да:

- Күчәлмәс милек Бердәм дәүләт реестрынан күчәлмәс милек объекты турында өземтә;
- Юридик затларны тикшерү вакытында – юридик затлар Бердәм дәүләт реестрынан белешмәләр;
- Шәхси эшмәкәрләрне тикшерү вакытында – шәхси эшмәкәрләр Бердәм дәүләт реестрынан белешмәләр.

4.3 Ведомствоара мэгълүмати бэйлэнеш кысаларында, салым һәм закон тарафыннан сакланучы башка төрле серне үз эченә алган белешмәләр турындагы документларны һәм мэгълүматларны соратып алу юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү фактын ачыкларга кирәк булган очракта рөхсәт ителә. Кирәк булган белешмәләрне күрсәтү Федераль закон тарафыннан каралган.

4.4 Ведомствоара мэгълүмати бэйлэнеш кысаларында, документларны һәм (яки) мэгълүматларны, аларны ачу, шул исәптән алар белән гамәлдәге Федераль закон тарафыннан каралган очракларда танышу дәүләт һәм закон тарафыннан сакланучы башка сер турындагы Россия Федерациясе закончылыгы таләпләрен исәпкә алып башкарыла.

5. Административ процедураларның (гамәлләр) составы, эзлеклелеге һәм башкару сроклары, аларны үтәү тәртибенә карата таләпләр, шул исәптән электрон формада административ процедураларны (гамәлләр) башкару үзенчәлекләре

5.1. Муниципаль контроль юридик затларны һәм шәхси эшмәкәрләрне планлы (документар һәм күчмә) һәм планнан тыш (документар һәм күчмә) тикшерүләр рәвешендә гамәлгә ашырыла.

Планлы тикшерү предметы булып юридик затның, шәхси эшмәкәрнең мәжбүри таләпләрне үтәве, шулай ук аерым төр эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашыра башлау турында хәбәрнамәдәге мэгълүматларның мәжбүри таләпләргә туры килүен тикшерү тора.

Планнан тыш тикшерү предметы булып мәжбүри таләпләрне гамәлгә ашыру барышында юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан үтәлү, муниципаль контроль органы күрсәтмәләрен үтәү, гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүне булдырмау, дәүләт иминлеген тәмин итү, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү, мондый зыян китергән зыянны бетерү буенча чаралар үткөрү тора.

Документар тикшерү предметы булып юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында аларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган белешмәләр, аларның эшчәнлеген гамәлгә ашырганда кулланыла торган документлар һәм алар тарафыннан мәжбүри таләпләрне, күрсәтмәләрен һәм карарларны үтәүгә бәйле документлар тора.

Күчмә тикшерү предметы булып юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында асрала торган мэгълүматлар, шулай ук аларның хезмәткәрләре, территория, биналар, төзелмәләр, корымалар, мондый объектлар, транспорт чаралары эшчәнлеген гамәлгә ашырганда файдаланыла торган һәм юридик зат, шәхси эшкуар тарафыннан житештерелә торган товарлар (башкарыла торган эшләр) һәм алар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү буенча кабул ителә торган чаралар тора.

Россия Федерациясе законнары белән муниципаль функциянең үтәлешен туктатып тору каралмаган.

5.2. Планлы тикшерүне үткөрү буенча административ процедуралар.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру максатларында юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә планлы тикшерүләр үткөрү түбәндәге административ процедураларны күздә тотта:

- юридик затның, шәхси эшмәкәрнең эшчәнлеген план нигезендә документар тикшерү;
- юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы күчмә тикшерү үткәру.

5.2.1. "Юридик затны, шәхси эшмәкәрне планлы документар тикшерү үткәру" административ процедурасы.

5.2.1.1. «Юридик затка, шәхси эшқуарга планлы документар тикшерү үткәру» административ процедураны башлау өчен нигез булып тиешле юридик зат, шәхси эшқуарны еллык планга кертү тора. Юридик затларны, индивидуаль эшқуарны ел саен план буенча тикшерүне гамәлгә кертү әлеге Регламентның 2.4.1 пунктчасында күрсәтелгән нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

“Юридик затка, шәхси эшқуарга планлы документар тикшерү үткәру” Административ процедурасы гамәлләре түбәндәге тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла:

- планлы документар тикшерү үткәру өчен җаваплы вазыйфай затларны билгеләу турында карар кабул итү;
- планлы документар тикшерү үткәру турында боерык рәсмиләштерү;
- юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы документар тикшерү үткәру турында мөрәҗәгать итү;
- планлы документар тикшерү үткәру;
- планлы документар тикшерү нәтиҗәләрен рәсмиләштерү.

5.2.1.2. План нигезендә Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Кибәче авыл җирлеге башлығы (алга таба текст буенча – авыл җирлеге башлығы):

-җаваплы башқаручыларны вазыйфай затлар арасыннан билгели, шул ук вакытта карар кабул итү критерие булып вазыйфай затның әлеге регламентның 2.5 пункты нигезендә (алга таба – җаваплы башқаручы) тикшерүләр үткәругә вәкаләтләре булу тора;

- кирәк булган очракта тикшерү үткәрелә торган юридик зат, шәхси эшмәкәр белән гражданлык-хокукий һәм хезмәт мөнәсәбәтләрендә булмаган һәм тикшерелүче затлар булмаган экспертларны (эксперт оешмаларын) җәлеп итә.

-Үтәу вакыты: тикшерү үткәрелә башлаганчы, 10 эш көнәннән дә соңга калмыйча, юридик зат, шәхси эшқуарга тикшерү үткәру турында хәбәрнамәгә кирәкле вакытны исәпкә алмыйча (мөрәҗәгатькә вакыт белдерү ысулыннан чыгып исәпләнә), йә еллык план төзелгәннән соң турыдан-туры хисаплана.

- Гамәлдә булу нәтиҗәсе: юридик зат, шәхси эшқуарны тикшерүне гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән җаваплы башқаручы.

5.2.1.3. Җаваплы башқаручы:

Россия Икътисадый үсеш министрлығының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча юридик затка, индивидуаль эшқуарга тикшерү үткәру турында күрсәтмә проектын, юридик затның, индивидуаль эшқуарның объектында (объектларда) күзәтчелек чараларын үткәру буенча җаваплы башқаручыларга план-биремен әзерли;

боерык проектын җирлек башлығына - муниципаль контроль органы җитәкчесенә юллый.

Үтәу вакыты: тикшерү үткәрелә башлаганчы 10 көннән дә соңга калмыйча юридик зат, шәхси эшмәкәргә тикшерү үткәру турында хәбәрнамәгә кирәкле вакытны исәпкә алмыйча кирәк булган вакытны исәпкә алмыйча (мөрәҗәгатькә вакыт белдерү ысулыннан чыгып исәпләнә).

Гамәлдә булу нәтиҗәсе: вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан имзаланган тикшерү үткәру турында боерык (боерык).

5.2.1.4. Жаваплы башкаручы юридик затка, шәхси эшқуарға заказлы почта аша тикшерү үткәру турында боерык (күрсәтмә) күчермәләрен жиберү юлы белән тикшерү үткәру турында хәбәр итә (факсимиль элементә, электрон почта аша, алу турында тамга белән).

Юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына тикшерү үткәру турында хәбәрнамә жиберү эш алып бару кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән тәртиптә теркәлә.

Үтәләш вакыты: тикшерү башланьрга ун көннән дә соңга калмыйча.

Гамәлдә булу нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына юнәлтелгән тикшерү үткәру турында боерык (боерык) күчермәсе.

Үзен-үзе жайга салучы оешма әгъзаларын планлы тикшерү булган очракта, жаваплы башкаручы тикшерү башланганчы өч эш көне эчендә, планлы тикшерү уздырган вакытта аның вәкиленең катнашу яки катнашу мөмкинлеген тәмин итү максатларында, үзен-үзе жайга салучы оешмага хәбәр жиберә.

Юридик зат, шәхси эшмәкәр ун эш көне эчендә муниципаль контроль органына әлеге документларны басма белән расланган (булган очракта) күчермәләре рәвешендә һәм Вәкаләтле вәкил, житәкче, башка вазыйфаи зат, юридик зат, шәхси эшмәкәр имзасы белән жиберергә тиеш.

Әгәр Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, нотариус таньклыгын документлар күчермәләрен таләп итү рөхсәт ителми.

Юридик зат, шәхси эшмәкәр запросда күрсәтелгән документларны Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә электрон документлар формасында тапшырырга хокуклы.

Жаваплы башкаручы ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында әлеге документлар карамагында булган дәүләт органнарыннан 4.1 п. күрсәтелгән документлар бирү турында соратып алуны жиберә. Үтәләш вакыты: тикшерү үткәру турындагы боерыкка кул куелган көннән соң бер эш көне эчендә.»

5.2.1.5. Документар тикшерү барышында жаваплы башкаручы тарафыннан беренче чиратта юридик зат, шәхси эшмәкәрнең билгеләнгән тәртиптә тапшырылган документлары, алдагы тикшерүләр актлары, административ хокук бозулар турындагы эшләрне карау материаллары һәм юридик затка, шәхси эшмәкәргә карата элек башкарылган тикшерүләр нәтижәләре турында башка документлар карала.

5.2.1.6. Юридик зат, шәхси эшмәкәр документларын карау нәтижәләре нигезендә жаваплы башкаручы юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына хат (дәлилләнгән запрос) жиберү (жиберү) турында Карар кабул итә. Карар кабул итү критерие документларда булган мәгълүматларның дәрәслеге булып тора. Документларда булган мәгълүматларның дәрәслеге нигезле шик тудырса, яисә бу мәгълүматлар, хаталар һәм (яки) каршылыклар ачыкланса, муниципаль контроль органының тапшырылган һәм булган документларда мәгълүматлар туры килмәве, жаваплы башкаручы мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми:

- мәгълүматны бәяләү нәтижәләре һәм дәлилләнгән запрос белән юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына хат әзерли ун эш көне эчендә язма формада аңлатмалар яисә карау өчен кирәкле башка документларны тапшырырга;
- жирлек башлыгына - муниципаль контроль органы житәкчесенә кул куюга хат юллы;
- кул куйганнан соң, жирлек башлыгының юридик зат адресына, шәхси эшмәкәр адресына тикшерү үткәру турындагы боерыгының күчермәсе белән расланган дәлилләнгән запрос (хат) жиберә.

Хат жибөрү, мотивлаштырылган запрос билгелэнгән тәртиптә эш алып бару кагыйдэләре нигезендә теркәлә.

Үтәү вакыты: тикшерү уздырылган көннән өч эш көне эчендә.

Гамәлдә булу нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына жибәрелгән документларны карау өчен кирәкле башка документларны тапшыру турында хат (дәлилленгән запрос).

5.2.1.7. Тәкъдим ителгән аңлатмалар һәм (яки) элек бирелгән документларның дөреслеген раслый торган документлар каралганнан соң йә аңлатмалар булмаганда мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре билгеләнсә, муниципаль контроль органы күчмә тикшерү уздырырга хокуклы.

Күчмә тикшерүне үткөрү турындагы карарны житәкче җаваплы башкаручы тарафыннан үткөрү кирәклеген нигезләүне исәпкә алып кабул итә. Күчмә тикшерүне үткөрү зарурлыгы турында Карар кабул итү критерие булып юридик зат, шәхси эшқуар тарафыннан тәкъдим ителгән аңлатмалар һәм (яки) документлар, күчмә тикшерүне үткөрү өчен нигез булып торган мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре булу тора.

Күчмә тикшерү (аны үткөрү турында Карар кабул иткәндә) әлегә Регламентның 5.2.2 пунктында китерелгән тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла.

Башкару вакыты: аңлатмалар алганнан соң 1 эш көне эчендә.

Гамәлдә булу нәтижәсе: җаваплы башкаручы тарафыннан юридик зат, шәхси эшқуар тарафыннан тапшырылган аңлатмалар һәм (яки) документлар; кирәк булганда, күчмә тикшерү үткөрү турында боерык (күрсәтмә) проекты.

5.2.1.8. Планлы документар тикшерү нәтижәләре буенча җаваплы башкаручы ике нөсхәдә юридик затны, шәхси эшқуарны тикшерү акты (тикшерү актының типлаштырылган формасы Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән расланган) тәшкіл итә.

Мәжбүри таләпләрне бозу очрақларын контрольдә тоту буенча чаралар үткөрү нәтижәсендә ачыкланган очракта, җаваплы башкаручы законнар үтәлешен тәмин итүгә юнәлдерелгән түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыра (ачыкланган хокук бозулар аркасында китерелгән зыянны түләтүгә):

тикшерү актында ачыкланган барлык очрақлар да теркәлә.

Тикшерү барышында муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында жир законнары таләпләрен бозу ачыкланган очракта, аның өчен административ һәм башка җаваплылык каралган, тикшерү актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары күрсәтелгән актың күчәрмәсен дәүләт жир күзәтчелеге органына жибәрә.

Контроль чаралары барышында контрольлек буенча чаралар үткөрү объекты булган хужалык яки башка эшчәнлекнең закон таләпләрен бозып башкарылуы, аларны ачыклау, булдырмау һәм туктату муниципаль контроль органы компетенциясенә керми торган мәсьәләләрне хәл ителүе мәгълүм булса, муниципаль контроль органы мондый бозулар турында тиешле вәкаләтле органнарға (белешмәләргә) жибәрергә тиеш.

Тикшерү актының бер нөсхәсен (приложениялар белән бергә) җаваплы башкаручы эшкә тапшыра, икенчесе (приложениями белән бергә) житәкчегә, башка вазыйфай затка яки юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәргә, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү акты белән танышуны яисә танышудан баш тарту турында расписка биреп тапшыра.

Житәкче, башка вазыйфай зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле булмаган очракта, шулай ук тикшерелүче зат тикшерү акты белән танышудан яки танышудан баш тарту турында расписка бирүдән баш тарткан очракта, акт заказлы почта аша тапшыру турында хәбәрнамә белән жибәрелә, ул эштәге тикшерү актының нөсхәсенә теркәлә.

Үтәләш вакыты: тикшерү актын төзү һәм тапшыру: тикшерү тәмамланганнан соң турыдан туры; тикшерү актын заказлы хат белән жибәрү: контроль чаралары тәмамланганнан соң ике эш көне эчендә.

Эш нәтижәсе: ике нөсхәдә тикшерү акты төзелгән, аларның берсе юридик затка, шәхси эшмәкәргә тапшырылган (жибәрелгән), икенчесе эшкә керешчәк.

5.2.1.9. Административ процедураны башкару нәтижәсе “юридик затка, шәхси эшқуарга планлы документар тикшерү үткәру” муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.2.2. “Юридик затларны, шәхси эшқуарны планлы күчмә тикшерүне үткәру” административ процедурасы.

5.2.2.1. «Юридик затның, индивидуаль эшқуарның планлы күчмә тикшерүне үткәру» административ процедурасын башлау өчен нигез булып тиешле юридик зат, шәхси эшмәкәрнең муниципаль контроль органының еллык планына кертелүе тора, шулай ук планлы документар тикшерү үткәру нәтижәсе булган планлы күчмә тикшерү үткәру турында боерык (әлеге Регламентның 5.2.1.7 пунктчасы) тора, әгәр документар тикшерү очрагында мөмкин булмаса:

- муниципаль контроль органы карамагында булган юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында булган белешмәләрнең тулылыгына һәм дөрөсләнгән таныкланырга;
- контроль буенча тиешле чаралар үткәрмичә генә юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

Юридик затларны, индивидуаль эшқуарны еллык планга планлы тикшерүне кертү әлеге Регламентның 2.4.1 пунктында күрсәтелгән нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

«Юридик затларны, индивидуаль эшқуарны планлы күчмә тикшерүне уздыру» административ процедурасы әлеге Регламентның 5.2.1.1 пунктчасында күрсәтелгән гамәлләр тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2.2.2. Жаваплы башкаручыны, экспертларны билгеләп кую, юридик затка, шәхси эшқуарга тикшерү үткәру турында боерык (күрсәтмә) әзерләү, юридик зат, шәхси эшқуарга тикшерү үткәру турында белдерү әлеге Регламентның 5.2.1.2 - 5.2.1.4 пунктчаларында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5.2.2.3. Жаваплы башкаручы, экспертлар, эксперт оешмалары вәкилләре юридик зат, шәхси эшмәкәр объектына килгәч түбәндәгеләрне тикшерә башлый:

- хезмәт таныклыкларын күрсәтүне тәләп итә;
- юридик затның, шәхси эшмәкәрнең, аның вәкаләтле вәкиленең күчмә тикшерү билгеләү турында муниципаль контроль органы житәкчесе боерыгы (боерыгы) белән мәжбүри танышуын;
- житәкчене яки башка төрле вазыйфай затны, юридик затны, шәхси эшмәкәрне, аның вәкаләтле вәкилен тикшерүче затлар, шулай ук аларның максатлары, бурычлары, күчмә тикшерү төрләре һәм күләме, экспертлар составы, эксперт оешмалары вәкилләре, күчмә тикшерүнең вакыты һәм шартлары, һәм аны үткәру белән таныштыра.

Жаваплы башкаручы контроль буенча түбәндәге чаралар үткәре:

- юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә элек Регламентның 3 бүлегендә китерелгән мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяли;
- планлы күчмә тикшерү актын рәсмиләштерә.

Планлы күчмә тикшерү үткәргәндә хокук бозулар ачыкланган очракта:

- тикшерү актында ачыкланган барлык очраклар да теркәлә;
- юридик затка, шәхси эшмәкәргә хокук бозуларны бетерү турында, аларны бетерү һәм (яки) кешеләрнең тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерүне булдырмау буенча чаралар үткәргү, дөүләт иминлегенә, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү, физик һәм юридик затлар мөлкәтенә, дөүләт яисә муниципаль милеккә, шулай ук федераль законнарда каралган башка чаралар турында күрсәтмәләр бирә. Күрсәтмә тикшерү актына кушымта булып тора (һәр бозу буенча аерым күрсәтмә));
- мәжбүри таләпләргә бозган өчен җаваплылык йөкләнгән юридик зат, шәхси эшмәкәр хезмәткәрләренә аңлатмаларын сорый;
- әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнарны бозган затларны билгеләнгән тәртиптә административ җаваплылыкка тарту тәләп ителә.

Кирәк булган очракта продукция үрнәкләрен сайлап алу, тикшерү (һава, су, туфрак) үткәрелә.

Үтәү срогы: юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы күчмә тикшерүне уздыруның гомуми срогы - егерме эш көненнән дә артмый.

Эш нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләү максатыннан муниципаль контроль буенча үткәрелгән чаралар.

5.2.2.4. Тикшерү актын төзү элек Регламентның 5.2.1.8 пунктчасында күрсәтелгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Тикшерү актына тикшерү нәтижәләре белән бәйле документлар яки аларның күчермәләре теркәлә ала.

Тикшерү актын төзү өчен үткәрелгән тикшеренүләр, сынаулар, махсус тикшерүләр, экспертизалар нәтижәләре буенча бәяләмә алырга кирәк булса, тикшерү акты тикшерү чаралары тәмамланганнан соң ун эш көненнән дә артмаган юридик затка, шәхси эшмәкәргә җибәрелә.

Җаваплы башкаручы тикшерүне исәпкә алу журналында үткәрелгән тикшерү турында муниципаль контроль органы исеме, тикшерүне башлау һәм тәмамлау даталары, аны үткәргү вакыты, хокукый нигезләр, тикшерү максатлары, бурычлары һәм предметлары, ачыкланган хокук бозулар һәм тапшырылган боерыклар, шулай ук тикшерү үткәрә торган вазыйфай затның яисә вазыйфай затларның фамилиясен, исемн, атасының исемн һәм вазыйфасын күрсәтә.

5.2.2.5. Административ процедураны башкару нәтижәсе муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3. Планнан тыш тикшерү үткәргү буенча административ процедуралар.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру максатларында юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә планнан тыш тикшерүләр үткәргү түбәндәге административ процедураларны күздә тоту:

- юридик затны, шәхси эшмәкәрне планнан тыш документар тикшерүе үткәргү ;
- юридик затны, шәхси эшмәкәрне планнан тыш күчмә тикшерү үткәргү.

5.3.1. «Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш документар тикшерүе үткәргү» Административ процедурасы

5.3.1.1. Административ процедураны башлау өчен нигез булып әлеге Регламентның 2.4.2 пунктчасында күрсәтелгән очраklar тора.

«Юридик затның, шәхси эшмәкәрнең планнан тыш документар тикшерүе үткәрү» административ процедурасы түбәндәге эш тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла:

- планнан тыш документар тикшерү үткәрү өчен җаваплы вазыйфай затларны билгеләү турында Карар кабул итү ;
- планнан тыш документар тикшерү үткәрү турында боерык рәсмиләштерү ;
- планнан тыш документар тикшерү үткәрү ;
- планнан тыш документар тикшерү нәтижәләрен рәсмиләштерү.

5.3.1.2. Жирлек башлыгы – муниципаль контроль органы житәкчесе әлеге Регламентның 2.4.3 пунктчасында күрсәтелгән планнан тыш тикшерү үткәрү өчен нигез барлыкка килгәндә, юридик затка, шәхси эшмәкәргә тикшерү үткәрү өчен җаваплы башкаручыны билгели;

кирәк булган очракта экспертларны, эксперт оешмаларын тикшерү үткәрелә торган юридик зат, шәхси эшмәкәр белән гражданлык-хокукый һәм хезмәт мөнәсәбәтләрендә тормаган һәм тикшерелүче затлар булмаган эксперт оешмаларын җәлеп итә.

Үтәлу вакыты: планнан тыш тикшерү үткәрү өчен нигезләр барлыкка килгән көннән алып ике эш көне эчендә.

Гамәлдә булу нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәрне планнан тыш тикшерүне гамәлгә ашыру өчен җаваплы башкаручыны билгеләү.

5.3.1.3. Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш тикшерү үткәрү турында боерык эзерләү әлеге Регламентның 5.2.1.3 пунктчасы нигезендә юридик затка, индивидуаль эшмәкәргә планнан тыш документар тикшерү үткәрү өчен җаваплы башкаручыны билгеләү көнендә гамәлгә ашырыла.

Җаваплы башкаручы ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында әлеге документлар карамагында булган дәүләт органнарыннан 4.1 пунктчында күрсәтелгән документлар турында сорау жиберә.

Үтәлеш вакыты: тикшерү үткәрү турындагы боерыкка кул куелган көннән соң бер эш көне эчендә.

5.3.1.4. Җаваплы башкаручының юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында күрсәтелгән мәгълүматларны бәяләү, юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына хат (мотивлаштырылган запрос) эзерләү, юридик зат, индивидуаль эшкуар аңлатмаларын күрсәтелгән документларда күрсәтмәләргә карап тикшерү гамәлләре әлеге Регламентның 5.2.1.5 - 5.2.1.7 пунктчалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.1.5. Тикшерү актын төзү, юридик зат, шәхси эшмәкәрне тикшерү акты (кушымталар белән, кирәк булганда аларны рәсмиләштерү) белән танышу әлеге Регламентның 5.2.1.8 пунктчында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Ачыкланган хокук бозулар, шулай ук системалы характерда булган хокук бозу очраklары мәжбүри тәртиптә теркәлә.

5.3.1.6. Административ процедураны башкару нәтижәсе “Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш документар тикшерү үткәрү ” муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3.2. «Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү» Административ процедурасы.

5.3.2.1. «Юридик затның, шәхси эшмәкәрнең планнан тыш күчмә тикшерүен үткәрү» административ процедурасын башлау өчен нигез булып әлеге Регламентның 2.4.2 пунктчасында күрсәтелгән очраklar, шулай ук документар тикшерү вакытында мөмкин булмаса, тора:

- юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында муниципаль контроль органы карамагында булган белешмәләренең тулылыгына һәм дөреслегенә таныкланырга ;
- контроль тикшерү чаралар үткәрмичә генә юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләү.

«Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәру» административ процедурасы әлеге Регламентның 5.2.1.1 пунктчасында күрсәтелгән гамәлләр тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.2.2. Жаваплы башкаручыны билгеләү, эксперт оешмалары вәкилләрен юридик затка планнан тыш күчмә тикшерү үткәру өчен жәлеп итү әлеге Регламентның 5.3.1.2 пунктчасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.2.3. Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш тикшерү үткәру турында боерык әзерләү әлеге Регламентның 5.2.1.3 пунктчасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.2.4. Әгәр планнан тыш күчмә тикшерүне үткәру өчен нигез булып әлеге Регламентның 2.4.3 пунктчының «а», " б» пунктчаларында санап кителгән нигезләр торса жаваплы башкаручы :

- юридик затка, шәхси эшқуарга, шәхси эшмәкәр эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органына планнан тыш күчмә тикшерү үткәруне килештерү турында гариза әзерли һәм аны муниципаль контроль органы житәкчесе имзальй ;

- юридик затның, шәхси эшмәкәрнең юридик зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органына, шәхси эшмәкәрне электрон цифрлы имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә яисә тапшыру турында уведомление белән электрон почта аша жибәрү турында гариза жибәрә.

Гаризага планнан тыш күчмә тикшерүне үткәру турындагы карар күчермәсе һәм аны үткәругә нигез булган мәгълүматлар булган документлар теркәлә.

Үтәү вакыты: юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәру турындагы боерыкка кул куелган көнне.

Гамәлдә булу нәтижәсе: прокуратура органына жибәрелгән планнан тыш күчмә тикшерү үткәруне килештерү турында гариза.

Әгәр планнан тыш күчмә тикшерү үткәру өчен нигез булып гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә зыян китерү, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү, кичектергесез чаралар кабул итү зарурлыгына бәйле рәвештә мәжбүри таләпләрне бозу очрақларын ачыклау тора, муниципаль контроль органы, гаризаны жибәрү юлы белән планнан тыш күчмә тикшерү үткәру турында прокуратура органы белдерүеннән, планнан тыш күчмә тикшерү үткәру турында боерык (күрсәтмә) күчермәләре һәм аны үткәругә нигез булган белешмәләрне үз эченә алган документлар күчермәләре егерме дүрт сәгать эчендә планнан тыш күчмә тикшерү үткәругә керешергә хоуклы. Бу очракта прокурор яки аның урынбасары тиешле документлар кергән көнне планнан тыш күчмә тикшерү үткәруне билгеләү турында Карар кабул итә.

5.3.2.5. Жаваплы башкаручы юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәру турында (әлеге Регламентның 2.4.3 пунктчында күрсәтелгән планнан тыш күчмә тикшерүдән тыш) хәбәр итә.

Юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә нәтижәсендә гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерсә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килсә яисә барлыкка килергә мөмкин булган очракта , юридик затка, шәхси эшмәкәрләргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәру башлану турында алдан хәбәр итү таләп ителми.

үзлегеннән жайга салынуучы оешма әгъзаларын планнан тыш күчмә тикшерү үткәрелгән очракта, жаваплы башкаручы планнан тыш күчмә тикшерү уздырган вакытта аның вәкиленең катнашу яисә катнашу мөмкинлеген тәмин итү максатларында планнан тыш күчмә тикшерү үткәру турында үзлегеннән жайга салынуучы оешмага хәбәр итә.

5.3.2.6. Планнан тыш күчмә тикшерү үткәру әлеге Регламентның 5.2.2.3 пунктчасы нигезендә башкарыла.

5.3.2.7. Тикшерү актын төзү элге Регламентның 5.2.1.8 һәм 5.2.4 пунктчалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әгәр планнан тыш тикшерү прокуратура органы белән килешү буенча гамәлгә ашырыла икән, тикшерү актының күчermәсе тикшерү акты төзелгән көннән соң биш эш көне эчендә прокуратура органына жиберелә.

5.3.2.8. Административ процедураны башкару нәтижәсе муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3.2.9. Үзлегеннән жайга салынучы оешма әгъзалары тарафыннан хокук бозулар ачыкланган очракта, жаваплы башкаручы планнан тыш күчмә тикшерү уздырылган көннән соң биш эш көне эчендә ачыкланган хокук бозулар турында үзлегеннән жайга салынучы оешмага хәбәр итә.

6. Муниципаль функция башкарылуын контрольдә тоту тәртибе һәм формалары

6.1. Муниципаль контроль органы вазыйфай затларның хезмәт вазыйфаларын башкаруын контрольдә тоту, тикшерүләр барышында вазыйфай затларның үз вәкаләтләрен тиешенчә үтәмәү очракларын исәпкә алып бара, тиешле хезмәт тикшерүләре үткәрә һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый вазыйфай затларга карата чаралар күрә.

6.2. Әлге регламентның үтәлешен контрольдә тоту жирлек башлыгы тарафыннан башкарыла.

6.3. Муниципаль контроль органының вазыйфай затлары тарафыннан карарлар кабул итү, әлге регламент нигезендә муниципаль контрольне үтәү буенча гамәлләр срокларын, эзлеклелеген агымдагы контрольдә тоту муниципаль контроль органының вәкаләтле хезмәткәрләре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6.4. Муниципаль функция башкарылуын агымдагы контрольдә тотарга вәкаләтле муниципаль контроль органы хезмәткәрләре исемлеге, әлге контрольне гамәлгә ашыру тәртибе һәм эзлеклелеге муниципаль контроль органы актлары белән билгеләнә. Агымдагы контрольне гамәлгә ашыру өчен муниципаль контроль органы хезмәткәрләренең вәкаләтләре хезмәткәрләренең вазыйфай инструкцияләрендә билгеләнә.

6.5. Муниципаль функцияләре муниципаль контроль органы тарафыннан тулысынча һәм сыйфатлы башкарылу контроле үз эченә планлы һәм планнан тыш тикшерүләр үткәрү, тикшерелә торган затларның хокукларын бозуларны ачыклау һәм бетерү, муниципаль контроль органы вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмау) шикаятләре булган карарларны карау, кабул итү һәм кызыксынган затларның мөрәжәгатьләренә жаваплар эзерләү керә.

Тикшерүләр муниципаль контроль органы житәкчесе боерыгы (күрсәтмәсе) нигезендә үткәрелә. Тикшерү нәтижеләре акт рәвешендә рәсмиләштерелә, анда муниципаль функцияне үтәгәндә житешсезлекләр булмау яисә ачыкланган житешсезлекләр һәм аларны бетерү буенча тәкъдимнәр теркәлә.

6.6. Планлы тикшерүләр муниципаль функцияне үтәү тулылыгы һәм сыйфаты буенча агымдагы елга муниципаль контроль органын тикшерүнең еллык планы нигезендә үткәрелә. Планлы тикшерүләр муниципаль функцияне үтәү компетенциясенә кергән муниципаль контроль органы житәкчесе тарафыннан күрсәтелгән планга кертелә.

6.7. Планнан тыш тикшерүләр муниципаль функцияне гамәлгә ашыру барышында кабул ителгән яки гамәлгә ашырылган муниципаль контроль органы вазыйфай затларының

карарларына яки гамәлләренә (гамәл кылмау) гражданнарның шикаятьләре (дәгъвалары) нигезендә үткәрелә.

6.8. Үткәрелгән тикшерүләр нәтижәләре буенча муниципаль функцияне үтәгәндә муниципаль контроль органының вазыйфай затлары тарафыннан жибәрелгән хокук бозулар ачыкланган очракта, гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплылыкка тартыла һәм ачыкланган бозуларны бетерү буенча чаралар күрелә.

6.9. Муниципаль контроль органының муниципаль функцияне үтәү өчен җаваплы вазыйфай затлары муниципаль функцияне үтәү барышында кабул ителә торган (гамәлгә ашырыла торган) карар һәм гамәлләр өчен җаваплы.

Муниципаль контроль органы вазыйфай затларының җаваплылыгы аларның вазыйфай инструкцияләрендә Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә беркетелә.

6.10. Муниципаль функциянең гражданнар, аларның берләшмәләре һәм оешмалары тарафыннан башкарылуын контрольдә тоту муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә торган муниципаль контроль нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла ала.

7. Муниципаль функция башкаручы органның, шулай ук аның вазыйфай затларының гамәлен (гамәл кылмавын) һәм карарларын судка кадәр (судсыз) шикаять итү тәртибе.

7.1. Житәкче, башка вазыйфай зат яки юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле, башка кызыксынган затлар (алга таба- гариза бирүче) муниципаль контроль органы, аның вәкаләтле затлары тарафыннан муниципаль функция үтәү барышында юридик затны, шәхси эшмәкәрне тикшерү уздырганда үз артыннан аларның хокукларын бозуга китереп кабул ителгән(тормышка ашырылуы) карарларын, гамәлләрен (гамәл кылмауларын), Россия Федерациясе закончалыкларына туры китереп, судка кадәр (судсыз) шикаять итәргә хокуклы.

7.2. Муниципаль контроль органының, аның вәкаләтле затларының гамәлен (гамәл кылмавын) судка кадәр (судсыз) шикаять итү предметы булып муниципаль контроль органы вәкаләтле затларының муниципаль функция үтәү барышында кабул ителгән яки тормышка ашырылган карарлары яки гамәлләре (гамәл кылмаулары) тора.

7.3. Муниципаль контроль органына яки вәкаләтле затка кергән шикаять, аларның компетенциясенә карап, мәжбүри каралырга тиеш. Судка кадәр (судсыз) шикаятьне карамау яки карауны туктатып торудан баш тарту өчен нигез каралмаган.

7.4. Шикаятькә җавап түбәндәге очракларда бирелми:

- язмача шикаятьтә гариза бирүченең фамилиясе (юридик зат атамасы, шәхси эшмәкәрнең фамилиясе), җавап жибәрелергә тиешле почта адресы күрсәтелмәгән очракта; (әгәр күрсәтелгән шикаятьтә эзерләнәп ятучы, башкарылуы яки башкарылган хокукка каршы гамәлләр, шулай ук аны эзерләүче, башкаручы яки башкарган зат турында мәгълүматлар булган очракта, шикаять аның компетенциясенә туры килүче дөүләт органына жибәрелергә тиеш);

- әгәр шикаятьтә әдәпсез яки мәсхәрәле гыйбарәләр, муниципаль контроль органы вәкаләтле затының, һәм шулай ук аның гайлә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә,

милкенә янау булса (муниципаль контроль органының вәкаләтле заты шикаятъ бирүчегә хокуклары белән явыз ният белән файдалану яраксыз булуын әйтергә хокуклы);

- әгәр шикаятънең тексты укып булмаслык булса (әлеге шикаятъ шулай ук дәүләт органына, жирле үзидарә органына яки вәкаләтле затка каралырга жибәрелергә тиеш түгел), бу турыда шикаятъ жибәргән гариза бирүчегә, әгәр аның фамилиясен һәм почта адресын уку мөмкинлеге булса, аны теркәгәннән соң жиде көн эчендә хәбәр ителә;

- әгәр гариза бирүченең шикаятендә, аңа элек бирелгән шикаятъләренә күп тапкырлар язмача җавап бирелгән сорау булса, әгәр бу шикаятътә яңа дәлилләр яки хәлләр китерелмәсә; (әгәр шикаятъ бер үк дәүләт органына, жирле үзидарә органына яки вәкаләтле затка жибәрелсә), гариза бирүчегә аның белән хат алышу туктатылуы турында хәбәр ителә;

- әгәр шикаятътә күрсәтелгән сорауга җавапны дәүләт яки башка федераль закон белән сакланылучы серне эченә алган мәгълүматларны ачып салмыйча бирү мөмкинлеге булмаса; (шикаятъ биргән гариза бирүчегә, аның соравына күрсәтелгән мәгълүматларны ачып салу мөмкин булмавы сәбәпле, җавап бирү мөмкин булмавы хәбәр ителә.)

7.5. Муниципаль контроль органының, аның вәкаләтле затының гамәлен (гамәл кылмавын) судка кадәр (судсыз) шикаятъ итү процедурасын башлау өчен, муниципаль контроль органына, гариза бирүченең шәхсән үзеннән (яки гариза бирүченең вәкаләтле вәкиленнән) яки почта аша жибәрелгән, “Интернет” мәгълүмати-телекоммуникацион челтәре аша, шул исәптән Саба муниципал районы официалъ сайты, Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша жибәрелгән электрон документ рәвешендә шикаятъ керү, нигез булып тора.

7.6. Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр шикаятъне нигезләү һәм карау өчен кирәкле булган документларны һәм мәгълүмат алырга хокуклы. Мондый мәгълүмат һәм документлар алу өчен юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр муниципаль контроль органы адресына язмача сорау жибәрергә тиеш. Житәкче, җаваплы башкаручылар сорау теркәлгәннән соң утыз календарь көн эчендә, соралган мәгълүмат һәм документларны бирергә тиеш.

7.7. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының гамәленә (гамәл кылмавына) шикаятъ жирлек башлыгына жибәрелергә мөмкин. Муниципаль контроль органы һәм жирлек башлыгының карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаятъ Саба муниципаль районы башкарма комитетына жибәрелергә мөмкин.

7.8. Муниципаль контроль органына яки вазыйфаи затка кергән шикаятъ, аларның компетенциясенә карап, теркәлгәннән соң 30 календарь көннән дә озакка сузылмыйча карала.

Жирле үзидарә органы яки вазыйфаи зат, шикаятъләрне караучы жирле үзидарә органы яки вазыйфаи затның тиешле тәртиптә жибәрелгән соравына, 15 календарь көн эчендә, дәүләт һәм башка федераль закон белән сакланылучы серне тәшкил итүче мәгълүматлары булмаган һәм бирү өчен аерым тәртип билгеләнгән очрактан тыш, шикаятъне карау өчен кирәк булган документ һәм материалларны бирергә тиеш.

Искәрмәле очрактарда, шулай ук сорауның әлеге пунктында күрсәтелгән очракта, вазыйфаи зат яки моңа вәкаләтле зат, шикаятъ итүче гариза бирүченә карау срогы озайтылу турында таныштырып, 30 календарь көннән артык булмаган срокка озынайтырга хокуклы.

7.9. Судка кадәр (судсыз) шикаятъ итүнең нәтижәләре булып түбәндәгеләр тора:

1) муниципаль функция үтәү барышында кабул ителгән (тормышка ашырылучы) карарларына, гамәленә (гамәл кылмавына) шикаятьне канәгатьләндрү, ә нәкъ:

- хезмәт тикшерүе барышында хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәмәү очраклары ачыкланса, Россия Федерациясе закончалыкларына туры китереп, чара күрү;

- хокуклары һәм (яки) законлы мәнфәгатьләре бозылган юридик затны, шәхси эшмәкәрне Россия Федерациясе закончалыклары таләпләрен бозган гаепле затларга карата күрелгән чаралар турында, мондый чара күрелгәннән соң өч көн эчендә язмача таныштыру;

2) муниципаль контроль уздыру барышында кабул ителгән (тормышка ашырылучы) карарлар, гамәлләр (гамәл кылмауларны) судка кадәр (судсыз) шикаять итүне канәгатьләндремичә калдыру турында юридик затны, шәхси эшмәкәрне андый карарны дәлилле нигезләп, язмача таныштыру.

Муниципаль контроль органына яки вазыйфаи затка электрон формада кәргән шикаятькә жавап гаризада күрсәтелгән электрон адреска яки почта адресына жибәрелә.

7.10. Муниципаль контроль органы гариза бирүчедән, шикаятьне карау өчен, муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының хаксызлыгын раслаучы беренчел документларны, шул исәптән электрон формада да, соратып алырга хокуклы.

7.11. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының Россия Федерациясе закончалыклары тәртибендә хаксыз дип табылган гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә китерелгән зыян, Россия Федерациясе законына туры китереп, муниципаль бюджет акчалары хисабына, кимчелекле файданы (көрмәгән керем) да исәпкә алып, кире кайтарылырга тиеш.

7.12. Шикаятьне карау нәтижәләре, билгеләнгән федераль закончалыклар тәртибендә, судта шикаять ителергә мөмкин.